

Poliisin lupastrategia ja aselain muutokset

Sisäisen PO/Poha työryhmän muutosehdotusrunko 18.11.2015

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Uudistamistoimet

- SM:n ja Poliisihallituksen yhdessä vuonna 2010 valmisteleman Poliisin lupastrategian mukaisesti kaikkiin lupalajeihin tehdään samat kehittämistoimet:
 - menettelyjen selkiyttäminen,
 - sähköinen asiointi,
 - kotipaikkasidonnaisuudesta luopuminen ja
 - käyntiasioinnin vähentäminen.

Uudistamistoimet

- Kokonaisuutena poliisin lupakäyntiasiointia on tarkoitus vähentää 2,5 miljoonasta käynnistä noin 800 000 käyntiin lähivuosien aikana.
- Passin sähköisen asioinnin myötä ja ajokortti-asioiden siirtyessä 2016 pois poliisilta käynnit vähenevät edelleen merkittävästi.

Uudistamistoimet

- Vastaavat uudistukset tehty myös passeihin, henkilökortteihin ja yksityisen turvallisuusalan säädöksiin.
- Ajokorttiasiat siirtyvät Trafille 1.1.2016 ja ulkomaalaisluvut Migrille ehkä 2017 (HE valmistelu käynnissä). Näiden osalta uudistuksia ei ole siksi tehty.

Uudistamistoimet

- Aselupamenettelyjen uudistaminen ja joustavoittaminen aseturvallisuutta vaarantamatta
- Liityntä myös ennalta estävän toiminnan strategiaan, jossa painotus riskiryhmiin ja valvontaan. Ei samaa prosessia kaikille hakijoille, kuten tähän asti on toimittu.

Uudistamistoimet

- Erityishuomio ensimmäisen luvan hakijoihin, henkilöihin, joilla henkilökohtaisessa elämässä ongelmia sekä niihin, jotka palaavat olosuhdemuutosten jälkeen takaisin aseharrastuksen pariin.
- Käyntimäärien oltava kohtuullisia myös niille, jotka eivät pysty käyttämään/osaa käyttää sähköisiä palveluita.

Päämuutoskohteet

1) Sähköinen asiointi (vireillepano ja maksaminen)

- Lisäksi joitakin kokonaan sähköisiä lupaprosesseja esim. kaksoiskappaleet ja Euroopan ampumasepassi
- Sähköisellä prosessilla korvataan käyntejä
- Lisäksi sähköiset lupakortit
- Hintaohjaus sähköiseen asiointiin

Päämuutoskohteet

2) Kotipaikkasidonnaisuudesta luopuminen

- Aselupa-asioissa voisi asioida missä tahansa poliisilaitoksella/toimipisteessä kuten muissakin lupalajeissa (esimerkiksi passit)
- Asiakas voi jättää hakemuksensa missä tahansa, mutta ei voi vaikuttaa päätöksentekopaikkaan.
- Haastattelut joko kotipaikka/muu/etäpalvelu

Päämuutoskohteet

3) Käyntimäärien vähentäminen

- Nyt keskimäärin 4 käyntiä/asiakas
- Tavoitteena ainakin puolittaa se eli 1-2 käyntiä / asiakas.
- Edellyttää sähköisten palvelujen käyttämistä.
- Käyntiasiointi kuitenkin mahdollista myös jatkossa.

Päämuutoskohteet

4) Prosessitekniisiä muutoksia

- Uutena sähköinen prosessi (kaavio)
- Rinnalla myös käyntiasiointiprosessi
- Ase-elinkeinonharjoittajille lisäroolia (kaavio)
- Aseen esittämisestä luopuminen. (Jäljelle ehkä vain yksityisten välinen kauppa/aseet, joiden edellinen omistajanvaihdos tapahtunut ennen vuotta 1998)

Päämuutoskohteet

- Soveltuvuustestauksen korvaaminen kehittyneellä valvonnalla. Poliisin omien (YJT/tutkinta) sekä muiden viranomaisten tietojärjestelmien käyttö, tiedon ajantasainen analysointi ja hyödyntäminen.
- Lupakortti joko sähköinen tai paperinen/muovinen (fyysisen luvan toimitus postitse)
- Hankkimisluvan aika pidemmäksi kuin 6 kk

Päämuutoskohteet

- Rikkoutuneen tai kuluneen aseiden vaihtaminen helpommaksi
- Peruuttamismenettelyä ja sen viireillepanoa tarkastellaan säädöshankkeessa ja tehdään tarvittaessa muutosehdotus.
(EAO 3021/4/14 Aseissa ei säädetty millä perusteella peruuttamismenettely voidaan laittaa viireille)
- Aseiden elinkaaren hallinta (rekisteröinti heti aseiden valmistuttua/maahan saavuttua)

Miten käytännössä?

- Painotus ensimmäisen luvan hakijoihin ja valvontaan.
- Perusprosessi tehty ns. tavanomaisen hakijan pohjalta, joka hyödyntää sähköistä asiointia.
- Jos ongelmia/muutoksia olosuhteissa, haastatteluun/aseen esittämiseen on aina mahdollisuus kutsua

Miten käytännössä?

- Malli mahdollistaisi isojen ongelmattomien massojen (esim. nuhteeton perusmetsästäjä) toimivan prosessin aseturvallisuutta vaarantamatta.
- Prosessia voidaan keventää mikäli hyväksyttävässä käyttötarkoituksessa, aseiden soveltuvuudessa käyttötarkoitukseen, asiakkaan terveydentilassa tai muissa olosuhteissa ei ole tapahtunut muutoksia.

Miten käytännössä

- Huom: Aineelliset edellytykset eivät muutu, harkinta ja käyttötarkoitussidonnaisuus kuten ennenkin, vaikka sähköinen prosessi mahdollinen.
- Aseen tulee edelleen soveltua hyvin aiottuun käyttötarkoitukseen. Aselupien saaminen ei helpotu!
- Lupaprosessi koostuu osamoduuleista, joita otetaan mukaan prosessiin tarpeen mukaan.

Käyntiasioinnin määrä

- Esimerkit perustapauksista sähköistä asiointia maksimaalisesti hyödyntäen!
- Ensimmäisen luvan hakija = Haastattelu ja mahdollinen aseesesitys, jos ostaa yksityiseltä (ase ennen 1998). Pakollisia käyntejä min 1, max 2
- Seuraava lupa = Sähköinen prosessi + mahdollinen aseesesitys, jos ostaa yksityiseltä. Pakollisia käyntejä min 0, max 1

Käyntiasioinnin määrä

- Ase rikki ja vaihto samanlaiseen/sama käyttötarkoitus, ei enää käyttötarkoitusharkintaa. Pakollisia käyntejä min 0, max 1.
- Huom: Nämä käyntiasiointeja. Harkinta/aineelliset edellytykset kuten ennen.
- Aseen esittäminen yksityisten kaupassa: poliisilaitos, asekauppa tai ehkä myös sähköinen prosessi (sähköinen selvityksessä)

Moduuliajattelu

Moduulit:

- HAASTATTELU (käynti poliisiasemalla)
- LÄÄKÄRIN TEKEMÄ ARVIOINTI TERVEYDENTILASTA (käynti lääkärillä)
- KÄYTTÄYTYMISEN JA TERVEYDENTILAN ARVIOINTI (rekistereistä, lausunnoista, tarvittaessa haastattelussa)
- ASEEN KÄYTTÖTARKOITUKSEEN SOVELTUMISEN ARVIOINTI (asiakkaan hakemuksen perusteella, metsästettävä riista, harrastettavat ammunnan lajit, keräilysuunnitelma tms.)

Moduuliajattelu

- HYVÄKSYTTÄVÄN KÄYTTÖTARKOITUKSEN ARVIOINTI (hakemuksen perusteella, esitetty metsästyskortti, harrastuneisuuden osoittaminen, ampuma-asekouluttajan lausunnot, muu todistelu tms.)
- MUU OSAAMISEN/PÄTEVYYDEN OSOITTAMINEN (kurssit, lausunnot, todistukset...)
- ASEEN ESITTÄMINEN (tarvittaessa, käynti poliisilaitoksella, asekauppa tai mahd. sähköinen)
- PERUUTUSHARKINTA (soveltuvuuden ja käyttäytymisen arviointi)
- POLIISIN HALTUUN LUOVUTETTAVAT ASEET, KUOLINPESÄT TAI LUVAN PERUUTUKSET (käynti poliisilaitoksella tai sopimisen muusta aseiden kuljetustavasta)

Esimerkkitapaukset

1. Matti Metsästäjä

- Matilla on jo haulikko jänisjahtia varten. Nyt aloittamassa vesilinnustusta ja haluaa hankkia muovitukkisen pumppuhaulikon, joka kestää paremmin suolavettä.
- KÄYTTÄYTYMISEN JA TERVEYDENTILAN ARVIOINTI; HYVÄKSYTTÄVÄN KÄYTTÖTARKOITUKSEN ARVIOINTI; ASEEN KÄYTTÖTARKOITUKSEEN SOVELTUMISEN ARVIOINTI; (ASEEN ESITTÄMINEN).
- Vaadittava käyntikertojen määrä poliisilaitoksella: 0 - 1

Esimerkkitapaukset

2. Ulla Uusi-Harrastaja

- Ulla suorittanut metsästäjäntutkinnon ja haluaa hankkia kiväärin.
- HAASTATTELU; KÄYTTÄYTYMISEN JA TERVEYDENTILAN ARVIOINTI; ASEEN KÄYTTÖTARKOITUKSEEN SOVELTUMISEN ARVIOINTI; HYVÄKSYTTÄVÄN KÄYTTÖTARKOITUKSEN ARVIOINTI; (ASEEN ESITTÄMINEN)
- Vaadittava käyntikertojen määrä poliisilaitoksella: 1 - 2

Esimerkkitapaukset

3. Reijo Reserviläinen

- Reijo on metsästävää reserviläinen, jolla on metsästysaseita. Nyt haluaa hankkia itselataavaa kertatulta ampuvan kiväärin SRA-harjoittelua ja -kilpailua varten.
- (Asedirektiivin mahdollisia vaikutuksia ei vielä huomioitu)
- KÄYTTÄYTYMISEN JA TERVEYDENTILAN ARVIOINTI; ASEEN KÄYTTÖTARKOITUKSEEN SOVELTUMISEN ARVIOINTI; HYVÄKSYTTÄVÄN KÄYTTÖTARKOITUKSEN ARVIOINTI; MUU OSAAMISEN/PÄTEVYYDEN OSOITTAMINEN (SRA:ssa vaadittava turvallisen ampujan koe) (ASEEN ESITTÄMINEN)
- Vaadittava käyntikertojen määrä poliisilaitoksella: 0 - 1

Esimerkkitapaukset

4. Kalle Keräilijä

- Kallella on asekeräilijähyväksyntä ja hyväksytty keräilysuunnitelma. Kalle haluaa hankkia kuolinpesästä mielenkiintoisia aseita kokoelmaansa.
- KÄYTTÄYTYMISEN JA TERVEYDENTILAN ARVIOINTI; ASEEN KÄYTTÖTARKOITUKSEEN SOVELTUMISEN ARVIOINTI; (ASEEN ESITTÄMINEN)
- Vaadittava käyntikertojen määrä poliisilaitoksella:
0 - 1

Esimerkkitapaukset

5. Heikki Hulivili

- Heikki käyttää reippaasti alkoholia ja putkareissujakin on useita johtuen riehumisista humalatilassa. Heikillä on metsästysaseita ja hirvimetsälläkin hän käy ainakin muutaman kerran syksyisin. Haluaisi ostaa seurakaverilta uuden metsästysaseen.
- HAASTATTELU; LÄÄKÄRIN TEKEMÄ ARVIOINTI TERVEYDENTILASTA; KÄYTTÄYTYMISEN JA TERVEYDENTILAN ARVIOINTI; ASEEN KÄYTTÖTARKOITUKSEEN SOVELTUMISEN ARVIOINTI; HYVÄKSYTTÄVÄN KÄYTTÖTARKOITUKSEN ARVIOINTI; PERUUTUSHARKINTA; (ASEEN ESITTÄMINEN)
- Vaadittava käyntikertojen määrä poliisilaitoksella tai lääkärissä: 1 - 3

Esimerkkitapaukset

6. Tero Turvamies

- Tero toimii ravitsemisliikkeen portsarina, mutta on kiinnostunut henkivartijan tehtävistä. Sumutin on jo hankittu, mutta lisäksi haluaa ostaa esimerkiksi Glock 19 tai 26.
- HAASTATTELU; KÄYTTÄYTYMISEN JA TERVEYDENTILAN ARVIOINTI; ASEEN KÄYTTÖTARKOITUKSEEN SOVELTUMISEN ARVIOINTI; HYVÄKSYTTÄVÄN KÄYTTÖTARKOITUKSEN ARVIOINTI; MUU OSAAMISEN/PÄTEVYYDEN OSOITTAMINEN; (ASEEN ESITTÄMINEN)
- Vaadittava käyntikertojen määrä poliisilaitoksella:
1 - 2

Esimerkkitapaukset

7. Keijo Kilpailija

- Keijo ampuu vuositasolla n. 30 000 laukausta pienoiskiväärillä. Ase kuluu, joten hän haluaa vaihtaa aseensa vaihtaa kahden vuoden välein.
- KÄYTTÄYTYMISEN JA TERVEYDENTILAN ARVIOINTI; HYVÄKSYTTÄVÄN KÄYTTÖTARKOITUKSEN ARVIOINTI; (ASEEN ESITTÄMINEN)
- Vaadittava käyntikertojen määrä poliisilaitoksella:
0 - 1

Aikataulu

- Lakihanke vireille kuulemisen jälkeen.
- Yhdistetään asetietojärjestelmän uudistamiseen, jotta saadaan sähköinen asiointi. Tietojärjestelmän määrittely tehdään ensi vuonna.
- Kaikki muutokset siis käytössä vuonna 2018.
- Uudistukset, jotka eivät vaadi tietojärjestelmämuutoksia voimaan heti lain voimaantultua, kuten soveltuvuustestauksesta ja kotipaikkasidonnaisuudesta luopuminen.

Aikataulu

- Tämä teknisluonteinen aselain muutos on tarkoitus valmistella nopealla aikataululla pienellä työryhmällä ja kuulla asiantuntijoita tarvittaessa.
- Normaali lausuntokierros.

Asedirektiivi

- Ei liity aselupamenettelyn uudistamiseen.
- EU:n komissio on antanut ehdotuksensa koskien asedirektiivin muuttamista. Muutosehdotuksen taustalla on EU:n sisäisen turvallisuuden parantaminen.
- Seuraava vaihe on neuvottelu EU:n neuvoston työryhmässä. Päätökset tehdään määräenemmistöllä. Kun neuvoston kanta on saatu valmiiksi, neuvotellaan ehdotuksesta Euroopan parlamentin kanssa.
- Valmistellaan tiiviisti sidosryhmien kanssa.
- Ei tarkoitus käsitellä tässä kuulemisessa.

Kiitos!

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET